

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Силабус навчальної дисципліни
«Цифрові технології в психології»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4 кредити ЄКТС. 2 рік навчання
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра менеджменту охорони здоров'я. Одеса, вул. Пастера, 2а.
Викладач(-і)	професор кафедри, д.псих.н., проф. Литвиненко Ольга Дмитрівна доцент кафедри, к.і.н., доц. Дружкова Ірина Сергіївна доцент кафедри, к.псих. н. Ковальова Марія Володимирівна асистент кафедри: магістр Терещенко Ольга Олегівна
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Кусик Наталія Львівна, к.е.н., доц., відповідальна за навчально-методичну роботу кафедри 067-728-56-12 E-mail: nataliia.kusyk@onmedu.edu.ua Лаборант кафедри E-mail: moz@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного четверга Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - є психологічні закономірності взаємодії людини з цифровим середовищем, вплив цифрових технологій на психіку, поведінку та психічне здоров'я, а також можливості застосування цифрових інструментів у психологічній практиці.

Метою навчальної дисципліни є формування в здобувачів цілісного уявлення про цифрову психологію як міждисциплінарний напрям, що досліджує вплив цифрових технологій на психічне здоров'я, поведінку, емоційні процеси, ідентичність та соціальні взаємодії, а також набуття знань і практичних навичок використання сучасних цифрових рішень у професійній діяльності психолога.

Завдання дисципліни:

1. Ознайомити здобувачів з базовими поняттями, концепціями та напрямками цифрової психології та кіберпсихології, а також з основними тенденціями розвитку психологічної науки в цифровому середовищі.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

2. Сформулювати уявлення про особливості поведінки, ідентичності, емоційного реагування та психічного здоров'я особистості в умовах цифрової взаємодії.
3. Надати знання щодо можливостей використання цифрових інтервенцій та технологій підтримки психічного здоров'я, включаючи VR/AR-технології, мобільні застосунки, чат-боти та онлайн-платформи.
4. Сприяти розумінню використання інструментів штучного інтелекту у психодіагностиці, психотерапії та психологічних дослідженнях, а також формуванню критичного мислення щодо їх застосування.
5. Ознайомити з етичними, правовими та професійними аспектами цифрової практики психолога, включаючи стандарти взаємодії в онлайн-середовищі та принципи цифрової безпеки.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- ключові терміни, підходи, напрями та дослідження у сфері цифрової психології та кіберпсихології;
- особливості психологічного функціонування людини в цифровому середовищі (ідентичність, емоції, залежності, феномени поведінки);
- типи та приклади цифрових інтервенцій у практиці психолога;
- принципи роботи з технологіями штучного інтелекту в психодіагностиці та терапії;
- етичні, правові та професійні стандарти надання психологічної допомоги в онлайн-форматі.

Вміти:

- аналізувати цифрову поведінку та виявляти психологічні закономірності у взаємодії людини з цифровим середовищем;
- обирати та застосовувати цифрові інструменти підтримки психічного здоров'я в різних форматах;
- інтегрувати цифрові технології у психотерапевтичну та консультативну практику;
- критично оцінювати переваги, ризики та обмеження використання ШІ у психології;
- дотримуватися етичних норм і стандартів при роботі у цифровому середовищі.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Лекція.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Вступ до цифрової психології: теоретичні та прикладні основи.

Поняття цифрової психології та кіберпсихології. Огляд ключових понять, напрямів і досліджень у сфері цифрової психології. Вплив технологічного середовища на психологічну

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

науку та практику. Вплив технологій на поведінку, ідентичність, психічне здоров'я.

Тема 2. Кіберпсихологія: формування ідентичності, поведінки та емоцій у цифровому середовищі.

Психологічні аспекти поведінки людини в кіберпросторі: Онлайн-ідентичність, гейміфікація, поведінка в соціальних мережах, феномен FOMO, digital well-being, інтернет-залежності. Типи загроз в інтернеті: троллінг, маніпуляція свідомістю, кібер-булінг. Цифровий наратив, створення себе в соцмережах. та Культура відміни (cancel culture), hate speech: психологічні наслідки.

Тема 3. Цифрові інтервенції та технології підтримки психічного здоров'я.

Мобільні застосунки, чат-боти, онлайн-платформи для самопомогі. Психофізіологічні технології та їх психотерапевтичне застосування. Віртуальна та доповнена реальність у психології VR/AR в експериментальних дослідженнях, терапії тривоги, фобій, ПТСР; навчання та тренінги у віртуальних середовищах.

Тема 4. Штучний інтелект у психологічній практиці.

Штучний інтелект у психодіагностиці. Аналіз великих даних у психологічних дослідженнях за допомогою ШІ. Штучний інтелект у психотерапії Чат-боти та віртуальні помічники в психотерапії. Персоналізована психотерапія на основі даних. Обмеження та перспективи використання штучного інтелекту в психотерапії.

Тема 5. Етичні та правові аспекти цифрової психології.

Конфіденційність, безпека даних, етичні межі онлайн-взаємодії, стандарти надання допомоги у цифровому форматі. Присутність психолога в онлайн-середовищі: професійні межі Комунікація та реклама психологічних послуг у цифровому просторі Цифрова етика в кризових ситуаціях та онлайн-конфліктах. Впровадження GDPR у цифрову психологічну практику.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Богуш В., Бровко В., Настрадін В. Основи кіберпростору, кібербезпеки та кіберзахисту. Ліра-К, 2021
2. Кіберпсихологія у вимірах сучасного наукового дискурсу : монографія / за заг. ред. проф. С. К. Хаджирадевої ; Держ. ун-т інтелект. технологій і зв'язку. - Одеса : Астропринт, 2024. - 239 с.
3. Немеш О. М. Віртуальна діяльність особистості: структура та динаміка психологічного аналізу: монографія К. : Слово, 2017. 391 с. 9. Amichai-Hamburger Y. The social net: Understanding human behavior in cyberspace – Oxford, UK: Oxford University Press, 2005. 358 p.
4. Олтрейд Д. Нове мислення. Від Айнштайна до штучного інтелекту. Наука і технології, що змінили наш світ. Vivatb 2021. 368 с.
5. Рекомендації етичної комісії НПА щодо поведінки щодо поведінки психологів в цифровому середовищі. Київ. 2025. <https://npa-ua.org/pub/files/3bdc4606b55c24d1.pdf>
6. Bennett M. A Brief History of Intelligence : Why the Evolution of the Brain Holds the Key to the Future of AI. William Collins, 2023.
7. Prescott T. The Psychology of Artificial Intelligence. Taylor & Francis, 2024. 126 p
8. Digital Mental Health A Practitioner's Guide/ Eds. I. Cavalcante Passos, F. Diego Rabelo-da-Ponte, F. Kapczinski. Switzerland: Springer Nature. 2023. 259 p. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-10698-9>
9. The Oxford Handbook of CYBERPSYCHOLOGY/ Eds. A. Attrill-Smith, C. Fullwood, M. Keep. Oxford University Press. 2019. 752 p.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Додаткова:

1. Варіативність соціалізації особистості в умовах сучасного інформаційного суспільства: монографія / авт. колектив : Н. М. Токарева, А. В. Шамне, О. О. Халік [та ін.]; ред. Н. М. Токаревої. Київ : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2017. 220 с. 3. Немеш О.М. Віртуальна діяльність особистості: структура та динаміка психологічного змісту: Монографія. Київ: Слово, 2017. 391
2. Дружкова І.С. Етичний вимір використання штучного інтелекту у відкритому суспільстві. Академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект: як створити доброчесне освітнє середовище : збірник есе програми підвищення кваліфікації / упорядники: А. Артюхов, М. Віхляєв, Ю. Волк. 18 вересня – 18 жовтня 2023 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С.167-169.
3. Махній М.М. Мережеве суспільство : кіберпсихологічний путівник. Київ : Academia.edu, 2018. 176 с. 5. 8. Немеш О. М. Віртуальна діяльність особистості: структура та динаміка психологічного аналізу: монографія К. : Слово, 2017. 391 с. 9. Amichai-Hamburger Y. The social net: Understanding human behavior in cyberspace – Oxford, UK: Oxford University Press, 2005. 358 p
4. Севост'янов П.О., Клімушев В.В., Клімушева Г.С. Вплив штучного інтелекту на сучасні психологічні дослідження: перспективи та можливості цифрової психології. Перспективи та інновації науки. Серія «Психологія». 2024. С. 1025-1037 Штучний інтелект і нейромережі. Моноліт-Bizz, 2024. 216 с.

Інформаційні ресурси:

1. Актуальні проблеми психології». Наукові праці Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Режим доступу: <http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Режим доступу: <http://psylib.kiev.ua/>
4. American Psychologist. Journal of American Psychological Association. Режим доступу: <https://www.apa.org/pubs/journals/amp/>
5. Journal of Personality and Social Psychology. Journal of American Psychological Association. Режим доступу: <https://www.apa.org/pubs/journals/psp/>
6. Science: (AAAS). Режим доступу: <http://www.sciencemag.org>
7. Taylor & Francis. Режим доступу: <http://www.informaworld.com>
8. ScienceDirect. Режим доступу: www.sciencedirect.com
9. 2. <https://www.cyberpsychology.eu>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункових), оцінювання виконання індивідуального завдання;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь на занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

	проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь на занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь на занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункові), невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь на занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінок за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.